UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Aurea Rosa id est preclarissiam[!] expositio sup[er] euangelia totius anni: de Tempore [et] de Sanctis. tam s[ecundu]m ordine[m] Predicato[rum] q[uam] s[ecundu]m Curia[m]

Mazzolini, Silvestro

[Augsburg], 31. Okt. 1510

VD16 M 1750

Feria sexta post d[omi]nica[m] prima[m] in q[ua]dra. Text[us] eua[n]g. Joa[nne] v.

urn:nbn:de:hbz:466:1-70429

Visual Library

ſet beatitudinē quā meruerat i ꝓmo. ꝛ cō
ſequent videt velle ꝙ illud meritū ꝓmi in
ſtantꝫ fuit ꝑfectū: qꝛ intēdit ꝙ i ſcđo iſtāti
eā accepiſſet in ſua diſpoſitiōe nēcaria ꝛ in
fallibili. i. i merito ꝑfecto qđ habuiſſꝫ tūc
Et ideo ſequit: (Et ꝟitas in eo nō eſt) q̄ſi
diceret: Non dꝛ non ſtare: qꝛ vacillet ꝛ du
bitet: nō tn̄ totaliter auertat a ꝟitate: ſꝫ qꝛ
ſponte ꝛ totaliter auerſus eſt. Eſt tn̄ in eo
aliq̄ veritas ſicut ꝛ aliq̄ natura: ſed non ē i
eo ꝟitas oris q̄tū ad ſuā intētionē: q̄ꝛa ꝛ
ſi aliq̄n veritatē dicit: tamē intēdit tandeꝫ
fallere. nec opis: qꝛ om̄e opꝰ eiꝰ eſt malū. i.
ad malū finē ordinatuꝫ. Vel hoc dicit ad
oñdendū ꝙ non ſolū cecidit: ſed etiā ꝙ nō
ſurrexit vel penituit. Et qꝛ non habet in ſe
veritatē opis: etiā caret veritate oris q̄tū
eſt in ſe. Jđo ſubdit (Cū loquit mēdaciū ex
ꝓpꝛijs loquit) Vbi aduertendū ſm ſanctū
Tho. ꝙ ſolꝰ deꝰ eſt ipa veritas ꝛ ſapientia
eſſentialr: oīs aūt veritas ꝛ ſapiētia crea
ture eſt ꝑticipata ex ꝓma. Jđo ſolus deꝰ
dicit veritatē ex ꝓpꝛijs: om̄is aūt creatura
ex ꝑticipatiōe diuine ꝟitatis veritatē cog
noſcit ꝛ loquit: ex ꝓpꝛijs aūt loq̄tur mēda
ciū. Vñ: Om̄is homo mēdax: vt dic Pſ̄.
ſcꝫ ex ſe ſeu ex ꝓpꝛijs. Licꝫ aūt hō ſemꝑ di
cat mendaciū cū loquit ex ꝓpꝛijs: tn̄ econ
uerſo: vt dicit ſctūs Tho. cū dic mendaci
um nō dic illud ex ꝓpꝛijs: ſꝫ aliq̄n h̄ ab alio
accipit. i. ex diaboli ſuggeſtione. Vñ loqui
mēdaciū ex ꝓpꝛijs attribuit diabolo prin
cipaliter: quia fuit ꝓmꝰ mendax. om̄es āt
alij loquunt mēdaciū vel eius ſuggeſtiōe
vel eiꝰ imitatiōe. (Quia mēdax eſt) ſ. q̄ ad
ſe (ꝛ pater) i. inuentoꝛ vł ſuggeſtoꝛ (eiꝰ) ſcꝫ
mendacij q̄ ad alios. Manichei aūt teſte
ſctō Tho. hoc male intelligētes ꝛ credētes
diabolū patrē eſſe mendaciꝫ. diaboli: po
nunt demonū ad inuicē generationē. Sꝫ
intelligēdū eſt inquit pater eius. ſ. mēda
cij ſui Nō em̄ oīs q̄ mentit eſt mēdacij pꝛ:
ſm Aug. ſed diabolꝰ eſt eius pꝛ: qꝛ pꝛimo
illud inuenit. Et qꝛ ſupꝛa oñderat eos fili
os eſſe diaboli: inq̄tū erat homicida: oſtē
dit nūc idē inq̄tū erat mēdax: cum ſubdit
(Ego aūt q̄ veritatē dico vobis: nō credi
tis mihi) q̄ſi diceret: Jn hoc vos diaboli
filios ꝓbatis ꝙ improbatis ꝟitatē. Sꝫ ſi
crediderūt ei vt ſupꝛa dictū eſt: quō dicit
nō creditis mihi: Ad hoc dicit ſꝫ Chꝛyſ.
qꝛ erāt ꝑuerſi ſm Auguſ. ꝟo qꝛ erāt alij de
turba. ſm Orig. ꝟo qꝛ credebant aliq̄: pu
ta ea que videbant ſignoꝝ factoꝝ. ſed aliq̄
nō credebāt: puta ꝓfunda que loquebat.
Jn hac ꝑte eſt documētū in ſenſu littera
li ꝙ ſic imitatores dei dicūt filij dī: ita imi
tatores diaboli dicūt eiꝰ filij. ꝛ ꝯr ſic filij
dei dicunt dij: iuxta illud Ego dixi dij eſtꝫ
ꝛ filij excelſi oēs. ita filij diaboli dici poſſūt
diaboli. Augꝰ de q̄ſt. euāge. Diabolꝰ non
ſpeciale eſt nomē: ſꝫ cōe. Jn q̄cūqꝫ em̄ dia
boli opa fuerint inuēta: diabolꝰ eſt appel
landꝰ. Opis em̄ nomē eſt nō nature. Hec
ille. Eſt etiā aliud. ſ. audiēdi libent verbū
dei: qꝛ ſic dicit Amb. ſuꝑ Beati imacula.
verbū dei habet triplicē ꝟtutē. ſ. inflāma
tiuā: Hiere. xxiij. Nunq̄d nō ꝟba mea ſūt
q̄ſi ignis ⁊c̄. Et illuminatiuā: Pſ̄. Lucer
na pedibꝰ meis verbū tuū. Et mūdificati
uā: Ezech. xxxvj. Effundā ſuꝑ vos aquā
mundā ⁊c̄. Et vt ꝑtꝫ in hoc euangelio ha
bet in nobis triplicē effectum. Pꝛimū q̄a
fac hoiem diſcipulū chꝛi Vñ dicit: Vere
diſcipuli ⁊c̄. Cuiꝰ diſcipulatꝰ ſignū eſt q̄
tū ex euāgelijs hꝛ: ꝓmo ipſa auditio verbi
dei. ꝛ ſcđo ipa reſpuitio triplicis amoꝛꝫ il
liciti. ſ. domeſtici q̄ ad parenteſ: carnalis q̄
ad alios: ꝛ terreni q̄ ad mūdana. ꝛ appeti
tio amoꝛis diuini. Et ſcđm qꝛ facit cogno
ſcere ꝟitatē. Et qꝛ vt dicit Aug. ꝟitas op
ponit falſitati: duplicitati ꝛ vanitati: facit
nos in mūdanis iſta tria cognoſcere. Sūt
em̄ falſa: qꝛ ꝓmittūt delectationē ꝛ dāt tan
dē amaritudinē: ꝛ duplicia. i. mixta. ſ. gau
diū doloꝛ ſapiētia obliuiōe ⁊c̄. ꝛ vana rōe
ne ꝓncipij: qꝛ de nihilo. ꝛ medij: qꝛ mutan
tur. ꝛ termini: qꝛ cito deficiūt Et tertiū qꝛ
facit animū liberꝝ in arguēdo ꝛ in nō pec
cādo: qꝛ ꝟitas inq̄t liberabit vos.

Feria ſexta poſt dñicā pꝛimā in q̄dra. Textꝰ euāg. Joā v.

E Rat dies feſtꝰ iudeoꝝ
ꝛ aſcendit ieſus hiero
ſolymā. Eſt autē hie
roſolymis ꝓbatica pi
ſcina: que cognominat hebꝛaice

bethſaida: quinqꝫ porticus ha-
bens. In his iacebat m̄ltitudo
magna languentiū: cecoꝝ: clau
doꝝ: aridoꝝ expectantiū aque
motū. Angelus autē dn̄i ſm̄ tē-
pus deſcendebat in piſcinam: ⁊
mouebat͛ aqua. Et qui prior de
ſcendiſſ in piſcinā poſt motio-
nē aque ſanꝰ fiebat a quacunqꝫ
detinebat͛ infirmitate. Erat at̄
quidā homo ibi triginta et octo
annos habēs ī infirmitate ſua.
Hunc cum vidiſſet ieſus iacen-
tem ⁊ cognouiſſet quia multū
iā tempꝰ haberet: dicit ei. Vis
ſanus fieri? Reſpōdit ei lāgui-
dus. Dn̄e hoīem non habeo: vt
cū turbata fuerit aqua mittat
me in piſcinā. Dum venio enim
ego alius ante me deſcēdit. Di-
cit ei ieſus. Surge: tolle graba-
tū tuum ⁊ ambula. Et ſtatim ſa
nus factus eſt homo: et ſuſtulit
grabatū ſuū ⁊ ambulabat. Erat
aūt ſabbatum in illo die. Dice-
bant ergo iudei illi qui ſanatus
fuerat. Sabbatū eſt: nō licet ti
bi tollere grabatū tuū. Reſpon
dit eis: Qui me ſanum fecit: ille
mihi dixit: tolle grabatū tuū ⁊
ambula. Interrogauerūt ergo
eum: Quis eſt ille homo qui di-
xit tibi: tolle grabatum tuum ⁊
ambula? Is aūt qui ſanus fue-
rat effectus neſciebat quis eēt.
Ieſus autē declinauit a turba
conſtituta in loco. Poſtea inue
nit eum Ieſus in tēplo: et dixit
illi: Ecce ſanus factus es: iam
noli peccare: ne deteriꝰ tibi ali-
quid cōtingat. Abijt ille homo
et nunciauit iudeis: quia ieſus
eſſet qui fecit eū ſanū.

e Rat dies feſtꝰ iu-
deorū ⁊c̄. Ioā. v. In p̄ſenti
euāgelio fit mētio d̄ miracu
lo celebri qđ ſaluator circa
languidū q̄ndā exhibuit. Et circa h̄ tāgū
tur tria pūcta: que ſunt Miraculi p̄patio/
miraculi ꝑpetratio/ ⁊ miraculi publicatio
Quantū ad p̄mū dicit͛ (Erat dies feſtꝰ
iudeoꝝ) .i. pentecoſtes ſm̄ Chryſ. ⁊ Ma.
hiſt. ꝗ̄ꝫ hoc nō ſit certū (⁊ aſcēdit ieſus hie-
roſolymā) ne videret͛ legi ꝯtrariꝰ: ⁊ vt ſim
plicē multitudinē; q̄ tunc maxime ꝯcurrit
paſceret doctrina ⁊ miraculis: ſm̄ Chryſ.
(Erat aūt hieroſolymis ꝓbatica) .i. ouilis
Grece eīm ꝓbaton ſm̄ Alcuinū latine di-
cit͛ ouis. (piſcina) ꝑ antiphraſim ſꝫ Mag.
hiſt. q̄ d̄r ꝙ collecta aq̄ piſces nō h̄n̄s con-
ſueuerit dici piſcina. Erat āt ſꝫ ſctm̄ Tho.
ꝓpe templū. ex aquis pluuialibꝫ collecta.
In iſta piſcina ſm̄ Alcuinū lauabant͛ ca-
dauera deo offerēda: nō ſolū ouiū/ ſꝫ etiā
oīm hoſtiaꝝ. Et h̄ intellige p̄mo. Nā la
uabant͛ etiā ſcđo ī luteribꝫ tēpli (Que cog
nominat͛ hebraice bethſaida) .i. domꝰ oui
um: eo ꝙ inter hoſtias notabiles oueſ ma
gis frequentabant͛. Ideo eīm ab ouibꝫ ꝓba
tica .i. ouilis: ⁊ bethſaida .i. domꝰ ouiū nū
cupata eſt (quinqꝫ porticꝰ habēs) opertaſ
tecto ad loci cōmoditatē (In his) portici-
bus (iacebat multitudo magna languen-
tiū: cecoꝝ: claudoꝝ: ⁊ aridoꝝ expectantiū
aque motū) vt tūc ſe in piſcinā ꝓiceret; ⁊
cauſa ſubdit͛ cū d̄r (Angelꝰ aūt dn̄i ſm̄ tē
pus) determinatū ⁊ nō ꝯtinue: (deſcende-
bat in piſcinā:) applicādo virtutē ſuam aq̄
vel alteri corpi ibi exiſtēti: ⁊ vt credo inui-
ſibilit͛. Eſt aūt ſciēdū ꝙ angelꝰ caret q̄n-
titate corporea/ cū ſit ſpūs: ⁊ ꝯn̄r indiuiſi-
bilis eſt: ⁊ ex ſe ab oī loco ſeparꝰ ⁊ indepē-
dens, ⁊ iō pōt eſſe nuſq̄ꝫ .i. in nullo loco: ſic
intellectꝰ dormientꝫ ⁊ nō ſomniantꝫ i nllo
eſt obiecto: ſed tn̄ eſt angelꝰ ī loco q̄n ī eo
opat͛. Mouet͛ aūt localiter ſolū q̄n ſuā vir
tutē applicat alicui corpi p̄mo: deinde alte-
ri: ita ꝙ ip̄e motꝰ eiꝰ localis nihil eſt aliđ
q̄ꝫ diuerſe eiꝰ opatiōes ſibi inuicē ſuccedē
tes: ſeu viciſſitudo opationū ſibi īuicē ſuc-
cedētiū. Et dupl͛r mouet͛. Vno mō conti-
nue: ſicut angelꝰ ducēs tobiā. et iſte motꝰ

nõ eſt hic imaginādꝰ:ſicͤ ſi indiuiſibile(vt
pūctus) fluat. nā realiter indiuiſibile mo
ueri nõ põt ꝑ ſe:vt ꝓbaꝛ.vj.Phyſ. Sed
duplr̄ fit iſte motꝰ. Uno mõ:qꝛ angelꝰ ꝑ
accidēs moueꝛ moto corꝑe cui eſt ꝯiūctꝰ:
ſicut moueꝛ aīa nr̄a motis nob. Alio mõ
qꝛ angelꝰ applicat ꝟtutē ſuā alicui corꝑi:
nõ ſm vnū pūctū indiuiſibile: ſꝫ ſm vnā
ꝑtē eiꝰ diuiſibilē:quā ſucceſſiue relinqͭ:et
ſucceſſiue occupat aliā equalē. Licꝫ ei ipa
ꝟtus angeli in ſe ⁊ ex parte angeli ſit indi
uiſibilis:tñ recipiuꝛ ex ꝑte obiecti diuiſi/
bilr̄,i.applicaꝛ diuiſibili:ſicͤ ⁊ aīa īdiuiſibil
applicaꝛ diuiſibili corꝑi. Et iõ ipa ꝟtꝰ di/
uiſibilr̄.i.i diuiſibili ſuſcepta vel ei applica
ta ad illud cõꝑaꝛ ſicͤ aliõ corpus dicto di/
uiſibili coextenſum. Uñ ſtante tali corꝑe
ipa põt moueri vel angelꝰ ſm ipm vnā ꝑ/
tē deſerēdo ⁊ aliā occupādo. Alio mõ an/
gelus moueꝛ motu diſcreto compoſito ex
pluribꝫ quoꝝ ſingulū eſt pars motus ⁊ non
eſt motꝰ:ſed taliū ſucceſſio eſt motꝰ:vt cū
nunc applicat ſe huic corꝑi :puta.a ⁊ ſilr̄ et
ſemel relinquēs totū.a.applicat ſe corꝑi.b
Iſte em̄ applicatiões ſunt ꝑtes motus:⁊
ſucceſſio eaꝝ eſt motus:nõ autē ipaꝝ aliq̄
eſt motus. Eſt aūt angelꝰ vt dictū eſt i ſe
abſolutꝰ ab om̄i loco:⁊ p̄t cui vult ſe appli
care ex oībꝫ corꝑibꝫ: ſicͤ cogitatio mea in ſe
eſt abſoluta ab oī obiecto: iōqꝫ dū deſino
cogitare vnū poſſuꝫ oē aliud qõ voluero
cogitare:⁊ appetitꝰ meus deſinēs mouere
vnū digitū/p̄t oēm aliū quē voluerit mo/
uere. Et iõ cū angelus relinqͭ.a.remanet
q̄tū in ſe eſt abſolutꝰ ab oī loco:⁊ ꝯñr põt
ſe applicare.b.vel.c.vel.d.vt vult. Hic eſt
ꝙ ab extremo ad extremū põt moueri nõ
trāſeūdo mediū:⁊ in vno inſtāti põt eſſe i
celo:in alio in terra ſeu in ꝓbatica piſcina.
Hec doctrina eſt d̄ mēte ſcti Tho.j.ꝑ.q.
liij. Quõ aūt aīa ſeꝑata moueaꝛ vide i die
paſce:⁊ dñica.j.poſt triniꝛ. (Et mouebaꝛ
aq̄)vel ab angelo imediate vel ab angelo
mediāte q̄dā ligno qõ ibi dicebaꝛ eē. Sicͤ
em̄ recitat Mgr̄ hiſt.q̄dā tradūt ꝙ regia
ſaba lignū viderit in domo ſaltꝰ libani in
hierl̄m:cū viſitaſſet Salomonē:i q̄ ligno
diuinitus cognouit ſuſpēdēdū fore q̄ndā:
ꝑpͭ cuius mortē interiret regnū iudeoꝝ:
⁊ hoc ipm ſalomoni ſignificauit cū abſceſ/
ſiſſꝫ. Qõ ſalomon veritꝰ:durabilitati re/
gni ſui ꝯſulēs/ifodit lignū illõ iuxta tem
plū:vbi magna p̄cipitia replebat aggeri/
bus. Sꝫ ꝓceſſu t̄pis facta eſt ibi piſcina:⁊
appropinq̄nte chr̄i t̄pe lignū illõ diuinitꝰ
aſcēdit:vt eſſet in aq̄: ⁊ eo moto ab ange/
lo/aqua mouebaꝛ. Inde āt iudei ex illo li/
gno crucē dñi fecerūt. Sꝫ vt idē ait hoc
nõ eſt certū. Inq̄dā em̄ hiſtoria ſctē crucꝫ
dr̄/ꝙ Seth filiꝰ Ade ex p̄cepto p̄ris iuit
ad paradiſum vñ fuerat eiectus:⁊ petiuit
ab angelo cuſtode oleū miſcdie. Qui de/
dit illi tria grana ligni vetiti: q̄ plantauit
ſuꝑ ſepulcrū Ade: ⁊ in tres ꝟgulas coalu
erunt: q̄ poſtmodū coierūt in vnā arborē
q̄ ſucciſa fuit in edificiū tēpli: lꝫ nunqꝫ po
tuerit oꝑi ꝯgruere. Semꝑ em̄ q̄ntūcūqꝫ
varie trūcareꝛ/aut ꝓlixior nimis aut breui
or erat q̄ꝫ neceſſe foret. vñ tādē relicta eſt
veluti inutilis in atrio tēpli. Ceperūt aūt
hoīes inſtinctu diuio lignū illud reuereri
quapropꝛ ſacerdotes idignati ac veriti ne
qua ſuꝑſtitiõ idolatrie ſuborireꝛ/ꝓiecerūt
illud in vicinā piſcinā:⁊ madefactuꝫ aqua
deſcēdit ad fundū:donec chr̄i t̄pibꝫ enata/
uit:⁊ accidit vt ſupra. Sed neqꝫ hoc cer/
tū habeꝛ q̄q̄ꝫ ꝓbabile fiat ex angeli deſcē
ſu ⁊ aque mirabili motiõe:necnõ ⁊ ſanati
one infirmoꝝ aliq̄d magni in illa piſcina
latuiſſe(Et q̄ ꝑoꝛ deſcendiſſet in piſcinā)
ꝑ ſe vel ꝓiectus ab alio: (poſt motionem
aque)etiā forte ſi iam ceſſaſſet aqua mo/
ueri (ſanus fiebat a quacūqꝫ detinebaꝛ in/
firmitate:)curabili vel incurabili ꝑ natu/
rā. Cauſa aūt quare deus hoc mirabile ꝑ
aquā operabaꝛ aſſignaꝛ a doctoribꝫ preci
pue a Chryſoſtomo. Uoluit em̄ deꝰ ho/
mines aſſuefacere ⁊ īducere ad baptiſmū
qui incipere debebat. Unde preceſſerunt
multe figure:vtputa aqua que in lege pur
gabat immūdicias corporales: nõ veras
ſed opinatas :que erant irregularitates q̄/
dam: puta eas que erāt a cadauere tacto
vel lepra vel huiuſmodi. Deide dedit ex/
preſſiorem: vt aquam iſtam que lauaret
corporis ſordes ⁊ expelleret infirmitates
eiuſdē occulta quadā ꝟtute: ſicut ⁊ bapti
ſmus ꝟtute occulta paſſionis chr̄i ꝑ aquā
abluit aīe ſordes:⁊ aliq̄ñ etiā cõfert cor/
poralem ſanitatē. Uerūtamē quia figura

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

deficit a figurato: iſta aqua nõ ſanabat niſi corpus ⁊ niſi vnũ corpus: baptiſmꝰ aũt ſanat aïas ⁊ infinitas. Habebat aũt efficaciã ſanandi iſta aqua ẜm aliq̃s. Primo ab hoſtiis ſacratis vł ſacrãdis q̃ ibi lauabanꝛ: et Scdo a p̃dicto ligno ſi illa vera ſunt. et Tertio a motu angeli mouentis. Sctũs Tho. aũt ſup Jo. dicit ꝙ ſanabat ꝟtute angeli: ſʒ nõ eſt intelligendum ꝟtute eius naturali: qꝛ nequiſſet ſanare infirmitates ꝑ naturã incurabiles cũ nõ opeꝛ nihil ꝑ cauſas naturales: puta adhibẽdo naturales medicinas: ſed a ꝟtute angeli ſupnaturali q̃ vt miniſter dei illa miracula opabaꝛ ex poteſtate: ſicut faciunt aliq̃n ſancti viri: quõ etiã ſacramẽta ꝑ ꝟtutẽ in eis intẽtionaliter exiſtentẽ a deo opantur ad iuſtificatiõem aïaꝝ. Sed ꝑ his aduertendũ eſt: ꝙ iſta miracula a duob' pñt dici fuiſſe facta imediate. Primo .ſ. a ꝟtute dei: ita ꝙ nec in aqua nec in angelo eſſʒ ad hec aliqua virtus: ſed ſolũ ſignũ ⁊ ꝯcomitantia diuine ꝟtutis: ſic tuba eſt ſignuʒ belli qδ nõ exerceꝛ ꝑ tubã ſed ꝑ regẽ ⁊ milites. Et ſcdo a virtute exiſtente a deo in angelo ⁊ aqua: ſicut in inſtrumentis intentionaliter. Et hoc eſt verꝰ: ⁊ doctrie ſanctoꝝ ꝯformius: vt ſicut in aqua baptiſmi eſt virtus ad ſanandum aïam: ita i aqua piſcine illius eſſet ꝟtus ad ſanandũ corpora. Jn hac pte habemꝰ ex ſenſu allegorico documentũ quẽadmodũ noue legꝭ ſacra reuereri debeamꝰ q̃ grãm ꝯferunt ⁊ ſanãt ꝯſequenter infirmos. Nam ẜm Aug. hec piſcine ouilis aqua pplm ſignificat iudeorũ. q̃ etiã vt ait Beda noïe ouiũ appellaꝛ iuxta illud. Oues paſcue eius. Quinqꝫ ãt porticib' .i. q̃nqꝫ libris Moyſi ẜm Augu. claudiꝛ in quib' infirmi q̃dã iacent: ſed nõ ſananꝛ: qꝛ lex petõres ꝯuincebat ſed non abſoluebat: qꝛ illa ſacramenta non ꝯferebant grãm: vt habes in die circũciſionis. Jſta aqua turbata fuit ẜm Augu. q̃n fuit in chꝛi paſſione ꝯcitata: ex chꝛi doctrina ⁊ ꝯuerſatiõe ⁊ miraculis: ſed occulte chꝛus eam turbauit. quia ſi cognouiſſent nunq̃ dñm glie crucifixiſſent. Sanabaꝛ ḡ deſcẽdens in aquã turbatã. i. credens in chꝛiſti paſſionẽ: ꝟtute cuius ꝑ fidẽ ſanabanꝛ infirmi. Aduenĩẽte aũt chꝛo ſananꝛ infirmi verbo eius. i. ꝑ ſacramẽta noue legis que ex verbis cõſtant: ⁊ ſignis: id eſt corporeis elementis.

Moraliter aũt iſta piſcina ſignificat penitentiã in qua ſananꝛ infirmitates ſpũales. Eſt aũt tũc iſta piſcina ꝟtuoſa ad ſanandũ pctã: q̃n in ea inueniꝛ p̃mo hoſtia ſalutaris. i. mortificatio carnis Juxta illõ Rom. xii. Exhibeatis corpa veſtra hoſtiam ſanctã. Et ſcdo lignũ crucis. i. meditatio paſſiõis chꝛi q̃ ſanat languidos. i. deſides: in cuius ſignũ terra mota eſt in paſſione: ⁊ cecos. i. peccãtes ex ignorãtia: in cuius ſignũ gutta ſanguinis purificauit oculũ obtuſum Longini: tanq̃ collyrium: et claudos. i. peccãtes ex ifirmitate: in cuiꝰ ſignũ chꝛs in paſſione Petꝝ ſic peccanteʒ ſanauit. ⁊ aridos. i. peccãtes ꝑ maliciã: ſic patʒ in dextro latrone. etiã illũ q̃. xxxviii. annos habet in infirmitate. q̃. ſ. habet cõſuetudinẽ peccãdi: Jn cuiꝰ ſignũ młta corpora putrida i paſſiõe ſurrexerũt. Et tertio q̃n inueniꝛ i ea motꝰ angeli: qꝛ. ſ. aïa q̃ntũ ad oẽs ſuas potẽtias moueꝛ ẜm angeli inſpiratõeʒ: qꝛ. ſ. moueꝛ memoria ad ruminãdũ ꝓpria maleficia ⁊ diuia bñficia: itellectꝰ ad credẽdũ: volũtas ad amãdũ ⁊c.

Quãtũ ad ſcõm poſt ꝑparatiõeʒ miracli tãgiꝛ eiꝰ ꝑpetratio: cũ dr (erat aũt ibi q̃dã hõ) Sicut dt Chryſ. hũc q̃dã eſſe putant paralyticũ de q̃ refert Mat. ſed nõ eſt ille qꝛ iſte miniſtꝝ nõ habebat q̃ ꝓiiceret illũ i piſcinã: ille hẽbat młtos ſui curã agẽtes ſed ⁊ locꝰ vtroꝛũqꝫ vt ait diuerſus ẽ (.xxxviii. annos hñs in infirmitate ſua) q̃ ꝓpter ſua pctã acciderat ei: vt patebit: vñ diu fuerat punitꝰ. Sʒ tñ qꝛ patiẽter dei flagellũ tolerauit: ꝯgruũ fuit vt ſanareꝛ Eſt aũt ſciendũ ꝙ ly habẽs põt ꝯſtrui cũ ly ibi: et eſt ſenſus: ꝙ in illis porticib' infirmꝰ. xxxviii. annis iacuerit. Põt etiã ꝯſtrui aut legi cũ ly in infirmitate: ⁊ ſenſus eſt: ꝙ fuerat infirmꝰ. xxxviii. annis ibi vł alibi. Primus ſenſus eſt dubiꝰ q̃uis videatur eſſe Chryſ. Scdꝯ ꝟo certꝰ (hũc cũ vidiſſet ieſus iacẽtẽ ⁊ cognouiſſet) nõ ſolũ inq̃ntũ deꝰ ſʒ etiã inq̃ntũ hõ ex ſe vel ex relatu eiꝰ vel aſtãtiũ (qꝛ młtũ tps hꝛet). ſ. in ifirmitate: vel forte in loco illo (dt ei: vis ſanꝰ fieri.) Ubi eſt aduertẽdũ ẜm Chry. ⁊ ſ. Tho. ꝙ

nõ ſtatim euʒ a principio ſanauit: ſed ꝑmo
ſibi familiarē facit: vt ad fidē futurā diſpo
nat. Nec vt idē dicit exigit ab eo preſentē
fidē: vt aliqñ fecit a quibuſdā dicendo credi
tis ꝙ hoc poſſim ꝛc. Iſte eñ nõdū noue-
rat manifeſte quis eſſet. Reqrunt autē de
fide q̄ eū cognoſcebāt. Nec etiā vt idē dic
querit ſi vult ſanari/ex ignorãtia: quia eēt
ſuperfluū: ſed vt oſtēderet alijs eius patiē
tiā. ꝛ ꝙ dignior eſſet ſanari q̄ triginta octo
annos habēs ꝑ vnumquēq annū eripi ab
egritudie expectās: aſſidebat ꝛ nõ deſiſte
bat. Et ſm ſctm̄ Tho. ſic interrogauit, vt
magis excitaret animū eius ad ſanitatē: et
ɔ̄ñr gratius ei foret diuinū beneficiū (Re
ſpondet ei languidus) tranquille ꝛ q̄ete: in
quo etiam eius patientia oñdit ſm Chry-
ſoſt. q2 ſ. nõ eſt exaſperat9: chr̄o dicente:
vis ſan9 fieri: cuʒ tñ talis interrogatio de-
riſoria videri potuiſſet (dñe hoiem nõ ha-
beo:) ſeruitorē: (vt cū turbata fuerit aqua/
mittat me in piſcinā) ante alios (Dum ve-
nio eñ ego) ex quo patet ꝙ ſe mouebat: ſʒ
tarde. vñ ſubdit (alius ante me deſcendit)
q̄ſi diceret: Si me velles iuuare ꝛ eſſe h̄ in
obſequiū meū vſq ad aque motionē: ſem
per tibi obligarer Nam ſm Chryſ. neſcie
bat q̄s eſſet chr̄us: vel q̄d factur9 eſſet: ſed
ſperabat eū fore ſibi vtilē ad ſalutē ꝑ cor-
porale miniſteriū. Sed chriſt9 mai9 aliq̄d
ei ɔtulit. i. ꝑfectā ꝛ integrā ſanitatē anime
ꝛ corꝑis: io ſubdit (Dicit ei ieſus: Surge:
tolle grabatum tuum), i. lectū in quo iace
bat: ſm Mag. hiſt. qui dicit ꝙ grabatum
eſt lect9 pauperū: in quo capiti tm̄ ſupponi-
tur aliq̄d. Et dicit a graba q̄d ē caput. (et
ābula) vt miraculū ſit euidēs: vt ait Chry
ſoſto. ꝛ nõ videat phantaſia. Iſte aūt non
deriſit: vt dic Chryſ. dicēs. nunq̄d es ma
ior angelo vt imperio tuo me velis ſana-
re: ſʒ credidit iubēti. Et ſtatim ſan9 fact9
eſt homo. Ex quo patet ſm Bedā ꝙ ſana
tio chriſti differt ab ea quā faciunt medici
q2 illa ē in tp̄e lõgo ꝛ mediātib9 medicinis:
hec aūt ſtati ꝛ ſolo ꝟbo. Vñ iſta miraculo
ſa eſt: etiā ſi talis infirmitas ꝑ naturā eſſʒ
curabilis: quia natura curare non poteſt
illo modo. ſ. ſtatim. Aliquid eñ eſt ſuꝑ na
turā q̄tū ad rem factam: vt ſtatio vel re-
troceſſio ſolis: aliq̄d q̄tū ad rem factā in
hoc nõ ſimpliciter: vt conferre vitam mor
tuo: natura eñ poteſt vitam infundere ſʒ
nõ cadaueri. aliquid q̄tū ad modū facien
di ſolū: vt cõferre ſubito ſanitatē ei q̄ natu
raliter erat ſanabilis ꝓceſſu tempoꝝ. Pri
ma ſunt miracula maxima: ſecūda media:
tertia infima: vt ptʒ. j. par. q. cv. (Et ſuſtu
lit grabatū ſuū ꝛ ambulabat:) in ſignū per
fecte ſanitatis: ꝛ ad dei gl̄iam ꝛ honorē.

Eſt tñ notandū ſm Auguſ. ꝙ cū tot ibi
eſſent languidi: nõ ſanauit chr̄s niſi vnuʒ:
quia ſanabat corpa ſm ꝙ ɔgruebat aiab9
In hac ꝑte eſt documentū morale: ꝙ qui
patient tolerāt dei flagella: tandē merent
a deo ɔſolari: qui ꝟo impatient ferūt / a p̄
ſentibus tormentis ad futura ducunt. Au
guſtin9. j. d ciuitate dei. Patientia dei ad
penitentiā inuitat malos: ſicut flagellū di
ad patientiā erudit bonos Itaq miſcdia
dei fouendos amplectit bonos: ſicut ſeue-
ritas dei puniendos corripit malos. Pla
cuit quippe diuine ꝓuidētie ꝑparare i po-
ſterū bona iuſtis: quib9 nõ fruent iniuſti: ꝛ
mala impijs quib9 non excruciabunt bo-
ni. Hec ille.

Moraliter etiā ſignificat mod9 q̄ deus
ſpirituales infirmitates curat. Primo eñ
exhibet medicinā purgatiuam a mal' hu-
moribus/dicens: ſurge. ſ. ꝑ contritionē et
confeſſionē. Deinde ſecundo confortatiuā
que eſt ſpes venie/dicēs: tolle grabatū tu
um. i. ſpem mentalē Dicit eñ grabatum a
graba quod eſt caput: vt dictū eſt. Et ter
tio melioratiuā: que eſt ſatiſfactio/ dicens
ꝛ ambula. Et quarto preſeruatiuā: que ē
cautio circa occaſiões peccādi dicēs: iam
noli peccare ne deteri9 ꝛc. Periculoſa ei ē
recidiuatio. Primo ex parte dei: q2 gra-
uius offendit rõne ingratitudinis. Et ſe-
cūdo ex ꝑte diaboli: quia tanq̄ miles ca-
ſtrū ꝑditū ꝛ recuperatū cauti9 munit. Et
tertio ex parte hoīs: quia poſtq̄ ſe freq̄n-
ter labi videt: iam ex quadam cõſuetudie
peccare ꝓ nihilo ducit: iuxta illō Prouer.
xviij. Impius cū in ꝓfundū peccatoꝝ ve-
nerit ɔtemnit.

Quantū ad tertiū ponit miracli publi-
catio: cum dicit: (Erat autē ſabbatū in il-
la die) in quo nõ licʒ opera ſeruilia ſeu cor
poralia facere: ꝛ in quo facili9 poterat m

tituďo cōfluere ad videndū ꝓdigiū iſtud.
(Dicebant ergo iudei illi qui ſanus fuerat fa-
ctus) ⁊ videbāt non obſeruare feſtum por-
tando grabatū (ſabbatū eſt: non licet tibi
tollere grabatū tuū) Iſti ſm Aug. non ca-
lumniabant dn̄o ꝙ languidum ſanaſſet in
ſabbato: quaſi eis potuiſſꝫ reſpōdere ꝙ ſi
ipſi curabāt ⁊ abſtrahebant de puteo ſab-
bato pecora: ipſe poſſet hoīes curare: ſꝫ il-
lum rephēdebant qui grabatū portabat:
quaſi diceret: Si ſanitas nō erat differen-
da: nunquid ⁊ opus fuerat impetrādū: De-
cipiebant aūt iudei: quia opus corporale
ad gliaꝫ dei factū cuiuſmodi erat hoc: nō
ſoluit ſabbatū: vt patꝫ: quia ſacerdotes ſi-
ne peccato in tēplo occidebāt ⁊ lauabāt et
offerebāt hoſtias (Reſpōdit eis: Qui me
ſanū fecit: ille mihi dixit: tolle grabatū tu-
um ⁊ ambula) quaſi diceret ſm Aug. Qua-
re nō acciperē iuſſiōeꝫ a quo acceperā ſani-
tatē: Ille eīm vt dicit ſanct⁹ Tho. per op⁹
miraculi oſtēdit ſe habere autoritatē ⁊ vir-
tutē diuinā: qua iuſſit ſanatū deferre gra-
batum. Iſte ſm Chryſ. cognouit iudeos
nō eſſe principaliter motos ex ſabbati ſo-
lutiōe: ſed ex infirmitatis ſanatōe. i. ex inui-
dia. ⁊ ideo ipſam ſanationē publicauit: et
in mediū adduxit dicēs: qui me ſanuꝫ fecit.
Sed illi maligne interrogauerūt: cū ſub-
dit (Quis eſt ille homo qui dixit tibi: tol-
le grabatū tuū ⁊ ambula?) Non dicūt ſm
Chryſ. quis te ſanauit: ſed qs iuſſit ⁊ hoc
ex eadē inuidia: vt dicit ⁊ liuore moti. No-
lebant eīm ꝯfiteri miraculū factū a chrīo ſꝫ
de ipo diminutiue loquebant. (Is autem
qui ſanus fuerat effectus: neſciebat qs eēt)
quia diu languid⁹ iacuerat: nec chrīm cog-
noſcebat (Ieſus aūt declinauit a turba cō-
ſtituta in loco) Et hoc ſm Chryſ. primo:
vt teſtioniū languidi eſſet credibili⁹ ď ſua
liberatiōe. Secūdo vt nō plus iudeoꝝ fu-
ror accēderet. Tertio ſꝫ aliquos vt daret exē-
plum aliquē fugiendi calūniatores ⁊ iactā-
tiam de opib⁹ glorioſis (Poſtea inuenit eū
ieſus in tēplo.) ad quod acceſſerat grās deo
redditur⁹ Ex quo patet ꝙ etiā anima ei⁹
erat ſanata. Cum eīm chriſt⁹ eſſet pncipa-
liter medic⁹ animaꝝ: nunquā vt dicit ſctūs
Tho. attulit ſalutē corpori/ quin pri⁹ tem-
pore vl' natura attulerit etiam anime (Et
dixit illi: Ecce ſanus factus es: iam ampli-
us noli peccare.) Ubi patet ſm Chryſ. ꝙ
illa egritudo ex peccatis eius puenerat: quā-
uis plerūque ab aliis cauſis oriatur. Dedit
etiā chrūs vt idē dicit/ ſignū ſue deitatꝫ: quia
oſtendit ſe eius peccata ſciuiſſe. Sanct⁹
Tho. aūt dicit chriſtum ideo quibuſdam
ſanatis talia dixiſſe et nō aliis: Primo ꝓpt
rōnem quā tangit Chryſ. quia ſcꝫ aliquē infir-
mitates puenīunt a peccatis priorib⁹: alie
quē ꝟo non. Scdo quia aliquī erāt paratiores
ad correctionē: ſm illud Prouerb. ix. Noli
arguere deriſorē ⁊c. Uel tertio: quia in iſtis
hoc mādauit omnib⁹ aliis (ne deteri⁹ tibi
ꝯtingat). i. ne icurras grauiorē penā. Uel
quia vt dicit ſctūs Tho. recidiuās graui⁹
punit rōne beneficii ꝑaccepti: vel ratione
prioris pene: que illū nō emēdauit Chry.
Si grauē ſuſtineam⁹ penā ꝓ priorib⁹ pec-
catis: deinde in eadē incidimus/ grauiora
patiemur: ⁊ hoc decent. Qui eīm neque ſup-
plicio fact⁹ eſt melior: vt inſenſibilis de re-
liquo ⁊ contemptor ad maius ducet tormē-
tū. Si aūt hic non omnes ꝓ peccatis tor-
quent/ non confidam⁹. Nihil hic nos pa-
ti ꝓ peccatis/ ſignum eſt maioris illic futu-
ri ſupplicii. Hec ille (Abiit ille homo ⁊ nū-
ciauit iudeis) Scdm aliquos iſte nuncia-
uit iudeis maligne tanquā chriſti accuſator.
⁊ iſti dicūt quod propter hoc chrūs tanquā pmo-
nēs dixerit ei: iam ampli⁹ noli peccare ⁊c.
Sed Aug⁹ dicit ꝙ hoc fecit vt euāgeliza-
ret dn̄m. ⁊ ſilr Chryſ. qui hoc argumētat
ex hoc ꝙ non dixit iudeis ꝙ ieſus eſſꝫ qui
iuſſerat eū tollere grabatū: ſed dixit ꝙ eū
ſanauerat: tacēs de grabato. Unā ſequit:
(Quia ieſus erat qui fecit eū ſanū) Et ſctūs
Tho. dicit nō eſſe ꝓbabilē ꝙ poſt tantum
bn̄ficiū ingrat⁹ extiterit: maxime quia vt di-
ctum eſt/ fuit etiā i anima ſanat⁹. In iſta
pte eſt documētū in ſenſu morali ſꝫ Aug.
ꝙ ieſus cognoſcit in tēplo: ſꝫ non in turba.
Alcuin⁹: Si grām redēptoris cognoſce-
re volum⁹: ⁊ ad eius viſionē venire: fugiē-
da ē turba cogitationū: ⁊ affectuū prauo-
rum declināda ſunt ꝯuenticula. Fugiēduꝫ
eſt ad tēplū vt noſipos templū dei ſtudea-
mus facere: quos de⁹ inuiſere: ⁊ in quib⁹
manere dignet. Hec ille. Amen.